

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету
від 02.09.2021 р., протокол №01

Теоретичний курс англійської мови

(назва освітнього компоненту)

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта
(шифр і назва спеціальності)

предметної спеціальності 014.01 українська мова і література
(шифр і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми «Середня освіта (українська мова і література,
англійська мова)»
(назва освітньо-професійної програми)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Оксана КАЛІБЕРДА, доцент кафедри іноземних мов і методики викладання, кандидат педагогічних наук, доцент

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету 17.06.2021 р., протокол №10.

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Теоретичний курс англійської мови» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (українська мова і література, англійська мова)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.01 українська мова і література.

Предметом навчальної дисципліни є закономірності граматичної будови сучасної англійської мови.

Міждисциплінарні зв'язки: англійська мова, корективний фонетичний курс англійської мови, практична граматики англійської мови, теоретична фонетика англійської мови, історія англійської мови, методика навчання іноземної мови, лексикологія англійської мови, стилістика англійської мови, теорія та практика перекладу з англійської мови.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу «Теоретичний курс англійської мови» – ознайомлення з основними принципами та особливостями морфологічної та синтаксичної будови сучасної англійської мови.

1.2. Основним завданням вивчення дисципліни «Теоретичний курс англійської мови» є узагальнення відомостей з історії розвитку граматичних теорій від давнини до сучасності; визначення принципів виокремлення класів слів (частин мови) та їх граматичних характеристик в сучасній англійській мові; ознайомлення з основними положеннями синтаксису, принципами виокремлення синтаксичних структур та структурного аналізу речень різних типів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентностей та продемонструвати результати навчання:

Теоретичний курс англійської мови	
ПК 1.3	Здатність забезпечувати навчання учнів англійської мови та спілкуватися англійською мовою в професійному колі.
ПК 1.4	Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння та навички учнів.
ПК 1.6	Здатність дотримуватися сучасних мовних норм англійської мови, використовувати різні форми й види комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.
ПК 1.7	Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії англійської мови в закладах середньої освіти, практиці навчання англійської мови.
ПК 2.2	Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, англійської мови.
ПК 2.5	Здатність розвивати в учнів критичне мислення.
ПК 2.8	Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і письмовій формах англійською мовою, володіти методикою розвитку мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.
ПК 13.1	Здатність використовувати інновації в навчанні англійської мови.
ПРЗ 1.1	Норми й стилі англійської мови, використання усного та писемного мовлення.
ПРЗ 1.2	Інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення в англійській мові.
ПРЗ 1.3	Основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різноманітну (системну) організацію англійської мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРЗ 1.6	Особливості вивчення мови/навчання мовою національної меншини України.
ПРЗ 1.7	Знання англійської мови та її функційних особливостей, необхідних для ефективного спілкування.
ПРЗ 1.8	Стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу.
ПРЗ 1.9	Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання англійської мови.
ПРЗ 2.1	Вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами з англійської мови.
ПРЗ 2.2	Грунтовні знання освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу) і можливостей її/його інтеграції з іншими освітніми галузями/навчальними предметами (інтегрованими курсами).
ПРЗ 2.5	Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості їхніх компетентностей з англійської мови.
ПРЗ 2.8	Технології навчання, виховання й розвитку учнів засобами англійської мови.
ПРЗ 2.11	Компетентнісний підхід до оцінювання результатів навчання учнів з англійської мови.
ПРЗ 12.1	Види оцінювання результатів навчання учнів. Форми оцінювання. Критерії та рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів з англійської мови.
ПРЗ 12.3	Методи й прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів та її результативності. Методи та прийоми, методики і технології здійснення самооцінювання та взаємооцінювання учнями результатів їхнього навчання англійської мови.
ПРЗ 14.2	Загальні та професійні компетентності вчителя. Вимоги до професійної діяльності вчителя англійської мови з урахуванням змін в освітній політиці, змісті освіти.
ПРУ 1.1	Під час виконання службових обов'язків здійснювати усну та письмову комунікацію державною мовою.
ПРУ 1.2	Застосовувати прийоми та методи збагачення мовлення учнів для висловлення ними думок, почуттів і ставлень, сприяння мовній творчості учнів.
ПРУ 1.3	Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з англійської мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень.
ПРУ 1.4	Ураховувати особливості вивчення мови/навчання мовою національної меншини України під час навчання предметів (інтегрованих курсів).
ПРУ 1.5	Використовувати мовний, мовленнєвий та культурний досвід учнів, які належать до національних меншин України, у процесі здобуття ними освіти.
ПРУ 1.6	Зрозуміло висловлювати англійською мовою власні думки, бажання, наміри, а також пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями англійської мови для розв'язання комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.
ПРУ 1.7	Формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації.
ПРУ 2.2	Формувати в учнів уявлення про освітню галузь/навчальний предмет (інтегрований курс) на основі сучасних наукових досягнень.
ПРУ 2.3	Застосовувати сучасні методики й технології моделювання змісту навчання учнів англійської мови.
ПРУ 2.5	Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів) під час підготовки та проведення навчальних занять.
ПРУ 2.6	Формувати в учнів розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння розв'язувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань із різних освітніх галузей; розвивати в учнів системне мислення.
ПРУ 2.10	Формувати в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання, висувати власні припущення, розрізняти факти й здогади, узагальнювати інформацію.

ПРУ 2.11	Застосовувати технології розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей і потреб, здатності до осмислення власних рішень і їх наслідків, навичок рефлексії.
ПРУ 2.12	Розвивати в учнів здатність протистояти інформаційному тиску, усвідомлювати маніпуляції.
ПРУ 2.13	Оцінювати результати навчання учнів англійської мови й здійснювати їх моніторинг на засадах компетентнісного підходу.
ПРУ 2.14	Формувати ціннісні ставлення в учнів у процесі їхнього навчання, виховання й розвитку.
ПРУ 5.1	Організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності.
ПРУ 8.2	Уживати заходів щодо запобігання та протидії булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу.
ПРУ 10.1	Формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування. Здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС / 90 годин.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Theme 1. Morphological classifications. Morphological classifications in Ancient Indian and Latin grammars. Morphological classifications from the Middle Ages to the beginning of the 20th century. Morphological theory in the 20th century: Western linguistics. Morphological classifications in Soviet and post-Soviet linguistics. Field structure of parts of speech. Parts of speech as discourse-cognitive classes. Lexical and functional parts of speech.

Theme 2. Lexical parts of speech: noun, adjective, pronoun, numeral. Noun. Grammatical meaning. Morphemic structure. Subcategorization of nouns. Semantic classification. Formal classification. Grammatical categories: gender, number, case (case in traditional grammar, case in modern English grammars, theory of deep cases), syntactic functions. **Adjective.** Grammatical meaning. Morphemic structure. Grammatical category: degrees of comparison. Syntactic functions. Substantivized adjectives. Words denoting state. **Pronoun.** Grammatical meaning. Semantic classification. Personal pronouns. Possessive pronouns. Demonstrative pronouns. Reflexive pronouns. Interrogative pronouns. Relative pronouns. Indefinite pronouns. Negative pronouns. Defining pronouns. Reciprocal pronouns. Grammatical categories. **Numeral.**

Theme 3. Lexical parts of speech: verb, adverb, modal words, interjection. Verb. Grammatical meaning. Morphemic structure. Morphological, combinatorial and semantic classification. Functional classification. Grammatical categories: person and number, tense, aspect, mood, voice. Non-finite forms of the English verb: infinitive, gerund, participle I, participle II, tense of English non-finite forms. **Adverb.** Grammatical meaning. Morphemic structure. Semantic classification. Morphological properties. Syntactic functions. **Modal words.** **Interjection.** Grammatical meaning. Structural and semantic classifications. Syntactic functions.

Theme 4. Functional parts of speech: article, preposition, conjunction, particle. Grammatical meaning. Semantic functions of the definite and indefinite articles. Semantic absence of the article. **Preposition.** Grammatical meaning. Structural and semantic classifications. Syntactic functions. **Conjunction.** Grammatical meaning. Structural and semantic classifications. Conjunction-words. **Particle.** Grammatical meaning. Semantic classification. Syntactic functions.

Theme 5. Syntax as branch of grammar. Syntactic theories. Syntactic theory in Soviet linguistics. Syntactic theories in Western linguistics (descriptive linguistics, glossemantics, post-Saussurean syntactic theories).

Theme 6. Theory of word combination. Definition of word combination. Classifications of word combination. Correlation between the meaning of a word combination and the meaning of its components. Word combination level and sentence level. Structural completeness of word combination. Valence. Types of syntactic relations in word combination (co-ordination, subordination, accumulation). Members of word combinations. Combinatorial relations. Notions of agreement, government and parataxis. Correlation of syntactic and semantic structure in word combinations (morphological status of the head and meaning of a word combination, lexical meaning of an element and choice of other members in word combinations).

Theme 7. Simple sentence. Definition of the sentence. Predication and other features of sentence. Sentence as central syntactic unit. Sentence as multidimensional phenomenon. Classification of sentences. Sentence structure: sentence parts (principal sentence parts, secondary sentence parts, independent sentence parts). Semantic characteristics of sentence parts. Compulsory and optional in syntax. Structural sentence patterns. Elementary sentence. Syntactic processes. Functional sentence perspective.

Theme 8. Composite sentence. From simple to composite sentence. Composite sentence: general remarks. Compound sentences. Complex sentences. Interrelation between sentences of different types. Asyndetic composite sentences. Inserted clauses.

3. Рекомендована література

Основна

1. Алексеева І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2007. 328 с.
2. Ніконова В. Г. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2018. 360 с.
3. Volkova L. M. Theoretical Grammar of English: Modern Approach. Київ: Освіта України, 2009. 356 с.

Додаткова

4. [Блох М. Я. Теоретические основы грамматики.](#) 4-е изд., испр. Москва: Высшая школа, 2004. 239 с.
5. Воронцова Г. Я. Очерки по грамматике английского языка. Москва: ВЛАДОС, 2000. 289 с.
6. Иванова И. П., Бурлакова В. В., Почепцов Г. Г. Теоретическая грамматика современного английского языка. Москва: Высшая школа, 1981. 285 с.
7. Иофик Л. Л., Поспелова А. Г., Чахоян Л. П. Хрестоматия по теоретической грамматике английского языка. Ленинград: Просвещение, 1981. 214 с.
8. Кобрин Н. А. Теоретическая грамматика современного английского языка. Москва: Высшая школа, 2001. 496 с.
9. Пьюш В. А. The Structure of Modern English. Ленинград: Просвещение, 1971. 326 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ. URL: www.bdpu.org/library
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. URL: www.m-w.com
4. URL: www.oed.com
5. URL: www.bartleby.com/reference
6. URL: www.netword.demon.co.uk/www_e
7. URL: www.wordsmyth.net/
8. URL: <http://search.thesaurus.com/>
9. URL: http://humanities.uchicago.edu/for_ms_unrest/webster.form.html/

10. URL: www.multilex.ru/online.htm
 11. URL: www.medialingua.ru
 12. URL: www.lingvo.ru/lingvo/index.asp
 13. URL: www.ets.ru

Методи навчання: лекції та дискусії основані на наукових статтях, вправи та міні-проекти.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

6. Система оцінювання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
78-89	добре		B (дуже добре)
65-77			C (добре)
58-64			D (задовільно)
50-57	задовільно		E (достатньо)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно		F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)